

บทนำรวม

รูปแบบการจัดการศึกษาด้านอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม Good Practice of Vocational Education Model for Students with Autism

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันและสามารถพัฒนาศักยภาพได้หากได้รับโอกาสอย่างเสมอภาคเพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี มนุษย์จึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ สังคมใดก็ตามที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และมีความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สังคมนั้นมีแนวโน้มที่จะมีความเจริญก้าวหน้ามากกว่าสังคมอื่น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือการทำให้มนุษย์มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพในด้านการทำงานเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติรวมทั้งการมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์และมีคุณธรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในแต่ละประเทศจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่เกิดและต่อเนื่องจนถึงตาย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดความจำเป็นพื้นฐานหลักๆ ไว้ 6 ประการ ได้แก่ ด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย การประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือจัดการท้องถิ่นหรือบ้านเมือง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และจิตใจในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามไม่ว่าสังคมจะมีความเจริญก้าวหน้ามากเพียงใด จะต้องประกอบด้วยประชากรกลุ่มหนึ่งซึ่งถูกเรียกว่า “คนพิการ” รวมอยู่ในสังคมนั้น ซึ่งควรได้รับการดูแลเพื่อพัฒนาเช่นกัน เพื่อให้คนพิการมีศักยภาพที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์ตลอดจน มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศ

การดำเนินงานด้านคนพิการทั้งในชาติและระดับนานาชาติได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเทศไทยได้มีการวางแนวทางของดำเนินการเกี่ยวกับคนพิการ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ได้บัญญัติว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรวมถึง ผู้ยากไร้ ผู้พิการทุพพลภาพ หรืออยู่ในภาวะยากลำบาก ต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่นด้วย การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมอีกสองฉบับ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่3) พ.ศ.2553 มาตรา 10 วรรคสาม ระบุว่า “การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ” นอกจากนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องบัญญัติให้ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้คนพิการได้รับโอกาส สวัสดิการ การส่งเสริม การพิทักษ์สิทธิและการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศ ซึ่งมีผลให้เกิดการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการเกิดขึ้น คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การจัดสวัสดิการ การส่งเสริมและการพิทักษ์สิทธิ การสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มี

ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ และในมาตรา 23 กำหนดให้มีการจัดตั้ง “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง อีกทั้งได้มีการกำหนด บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน อาทิ มาตรา 24 ที่มาและรายได้ของกองทุน มาตรา 25 และมาตรา 26 คณะอนุกรรมการบริหารกองทุน และอำนาจหน้าที่ รวมถึงมาตรา 30 ที่กำหนดให้มี คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน เพื่อทำหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ก็ยังคงยุทธศาสตร์การ พัฒนาคณะและสังคมไทยให้มีคุณภาพ โดยมุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัวและชุมชน สร้างความเป็นธรรมในสังคมและสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในระดับนานาชาติคือปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) เป็นกฎบัตรถึงความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ในศักดิ์ศรีและคุณค่าของ ตัวบุคคลและในความเสมอภาคแห่งสิทธิ และปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Declaration on Education for All) ซึ่งระบุว่าผู้ด้อยโอกาสทุกคนมีสิทธิที่ได้รับการศึกษาตามที่ พวกเขาต้องการ พ่อแม่ผู้ปกครองมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการศึกษาที่ เหมาะสมที่สุดกับความต้องการ สภาพแวดล้อมและความประสงค์ของเด็ก

จากผลการสำรวจทางสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2557 พบว่า จำนวนประชากรประมาณ 65.13 ล้านคน เป็นผู้ที่พิการที่ยังมีชีวิตอยู่ประมาณ 1.5 ล้านคน ซึ่งเมื่อพิจารณาคนพิการเปรียบเทียบกับ สัดส่วนของประชากรทั้งหมด พบว่า คนพิการที่เป็นเพศชายมีมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 1.24 และร้อยละ 1.04 ตามลำดับ) และมีคนพิการที่อาศัยนอกเขตเทศบาลมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 2.37 และร้อยละ 0.47 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคนพิการสูงสุด (ร้อยละ 0.88) รองลงมา คือ ภาคเหนือ (ร้อยละ 0.53) ภาคกลางและตะวันออก (ร้อยละ 0.47) ภาคใต้ (ร้อยละ 0.25) และกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 0.09) และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้พิการจำแนกตามภาค พบว่า ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือมีคนพิการสูงสุด (ร้อยละ 40.33) รองลงมา คือ ภาคเหนือ (ร้อยละ 24.17) ภาคกลางและ ตะวันออก (ร้อยละ 21.57) ภาคใต้ (ร้อยละ 11.56) และกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 4.08) (<http://www.pwdsthai.com>) เข้าถึง 25 มีนาคม 2558

จากรายงานการวิจัยของ ชญาดา เพ็ญสุข (2549) ซึ่งได้ศึกษาการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพของคน พิการในสถานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การฟื้นฟูด้าน อาชีพของสถานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการฟื้นฟูอาชีพด้วยกัน 5 สาขา 5 หลักสูตร คือ ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์และเครื่องยนตขนาดเล็ก ช่างเชื่อมโลหะและมั่งลวด ช่างเย็บหนัง นวด ไทยแผนโบราณ และการเพาะเห็ด โดยในแต่ละหลักสูตรมีรูปแบบที่เหมือนกันมากกว่าที่แตกต่างกัน มีลำดับ ขั้นตอนการฟื้นฟูด้านอาชีพของสถานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ขั้นตอน คือ การ ประชาสัมพันธ์ การรับสมัคร การดำเนินการฟื้นฟูอาชีพ การวัดและประเมินผล การประเมินผลหลังจบ หลักสูตร ด้านปัญหาอุปสรรคที่พบของผู้พิการเกิดจากความพิการของบุคคลนั้น และพื้นฐานความรู้ที่แตกต่าง กันส่งผลต่อการเรียนของผู้พิการช้าเร็วต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรชัย กิตติโกสินทร์ (2550) ที่ทำการ

วิจัยเรื่องการฝึกอาชีพคนพิการตามแนวนโยบายภาครัฐ : กรณีศึกษาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูนเผ่า พันธ์ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูนเผ่า พันธ์ จังหวัดอุบลราชธานี มีการดำเนินงานฝึกอาชีพให้แก่คนพิการใน 3 สาขาวิชาชีพ ประกอบด้วยวิชาชีพช่างเสริมสวยและตัดผมชาย สาขาวิชาช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและการใช้จักรอุตสาหกรรม สาขาวิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้หลักสูตรที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกำหนด หลังจากจบหลักสูตรแล้ว ศูนย์ฯ ได้จัดให้คนพิการฝึกทักษะอาชีพเป็นเวลา 6 เดือน เพื่อฝึกการเรียนรู้ในเรื่องของการบริการลูกค้าและการบริหารจัดการ สำหรับปัญหาในด้านการฝึกอาชีพให้แก่คนพิการ พบว่า ปัญหาการตั้งเกณฑ์ให้คนพิการที่จบหลักสูตรต้องมีงานทำร้อยละ 85 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สูงเกินไป ปัญหาสภาพความพิการปัญหาด้านการศึกษาของคนพิการที่ส่งผลให้คนพิการไม่ค่อยเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีหรือเนื้อหาวิชาที่จำเป็นต้องรู้

นอกจากนี้ สุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ (2550) ได้ศึกษารูปแบบและแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพหรือสวัสดิการสำหรับคนพิการ พบว่า รูปแบบการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ มีการรวมกลุ่มกัน 2 ลักษณะ คือ การรวมตัวกันแบบหลวมๆ โดยไม่ได้จดทะเบียนเป็นสมาคม และการรวมตัวกันโดยจดทะเบียนอย่างเป็นทางการในรูปแบบของสมาคม/สหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ คนพิการเผชิญกับปัญหาคล้ายกัน คือ สภาพความพิการ การขาดเงินทุนขยายกิจการ ไม่มีตลาดถาวร วัตถุดิบมีราคาค่อนข้างแพง พื้นที่ในการประกอบอาชีพค่อนข้างคับแคบ และทุนจมถ้ายังขายสินค้าไม่ได้ ทำให้สมาชิกบางคนต้องถอยออกไป จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และการออกแบบหลักสูตรด้านอาชีพที่เหมาะสมเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ด้านงานอาชีพ และการสร้างรายได้ในการพึ่งตนเองได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอาชีพเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาคนในด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และจิตใจ เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในสังคม เพราะเนื่องจากสภาวะสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มาก ได้แก่ ปัญหาการว่างงานส่งผลให้ผู้ว่างงานกลายเป็นภาระของครอบครัว ส่งผลให้ครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ และลูกหลานกลายเป็นปัญหาสังคม ดังนั้นหลักสูตรฝึกอาชีพจึงเป็นหลักสูตรที่พัฒนาคนโดยตรงและส่งผลให้เกิดการแก้ปัญหาในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของคนพิการที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและต้องการโอกาสอย่างมากในการพัฒนาทักษะทางอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้และพึ่งตนเองตลอดจนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ (วิษณุ ลีนะวงศ์, 2547)

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.550 และพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 ได้กำหนดนิยามและประเภทคนพิการไว้ว่าประกอบด้วย ผู้มีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ ในช่วงก่อนพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.550 บุคคลออทิสติกเป็นความพิการที่จัดในกลุ่มบกพร่องทางการสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม ต่อมาได้แยกออกมาเป็นความพิการเฉพาะประเภทหนึ่ง จึงทำให้จำนวนบุคคลที่มีภาวะออทิสซึมไม่ชัดเจน ภาวะออทิสซึมจัดเป็น pervasive developmental disorders คือมีความผิดปกติในด้านพัฒนาการอย่างรอบด้าน โดยมีปัญหาทางพัฒนาการหลัก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านพฤติกรรม โดยจะมีพฤติกรรมไม่ยืดหยุ่นเนื่องจากมีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองและสภาพทางชีววิทยา โดยแสดงอาการทางประสาทรับความรู้สึก (Sensory symptoms) ซึ่งความบกพร่องดังกล่าวส่งผลต่อการสื่อสาร การเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตในสังคม (ศรีวรรณ พูลสรรพสิทธิ์และคณะ, 2548; สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2549; American Psychiatric Association, 2000; อัญชลี สารรัตน์, 2551) การพัฒนาผู้ที่มีภาวะออทิสซึมนั้นต้องทำการช่วยเหลือโดยเร็วหรือแรกพบความบกพร่อง ซึ่งการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มโดยการพัฒนาและ

พื้นพหุศักยภาพในด้านการศึกษาและอาชีพอย่างถูกต้องเหมาะสมจะช่วยให้ผู้มีภาวะออทิสซึมสามารถเรียนรู้และพึ่งตนเองได้ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2549) ในการพัฒนาศักยภาพบุคคลเหล่านี้ซึ่งมีความยากลำบากในการดำเนินชีวิตอย่างรอบด้าน มีความแตกต่างระหว่างบุคคลสูง จำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย ต้องอาศัยเวลาในการพัฒนานาน และใช้ความถี่ในการจัดกิจกรรมฝึกฝนที่มากพอจึงจะสามารถช่วยให้ผู้มีภาวะออทิสซึมพัฒนาและดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติกโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2549; สมพร หวานเสร็จ, 2551) ประกอบกับองค์ความรู้ด้านความพิการประเภทออทิสซึมยังเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ต้องศึกษาวิจัยเพื่อช่วยผู้พิการกลุ่มนี้ จากเหตุผลในด้านนโยบาย กฎหมาย สภาพความพิการและการให้ความช่วยเหลือดังที่กล่าวข้างต้น จึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาวิจัยพัฒนาอาชีพให้กับคนพิการโดยเฉพาะผู้มีภาวะออทิสซึม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ

2.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพของผู้พิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพสำหรับผู้มีภาวะออทิสซึม: กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น

2.3 พัฒนาหลักสูตรฝึกอาชีพสำหรับผู้มีภาวะออทิสซึม

2.4 ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอาชีพกับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

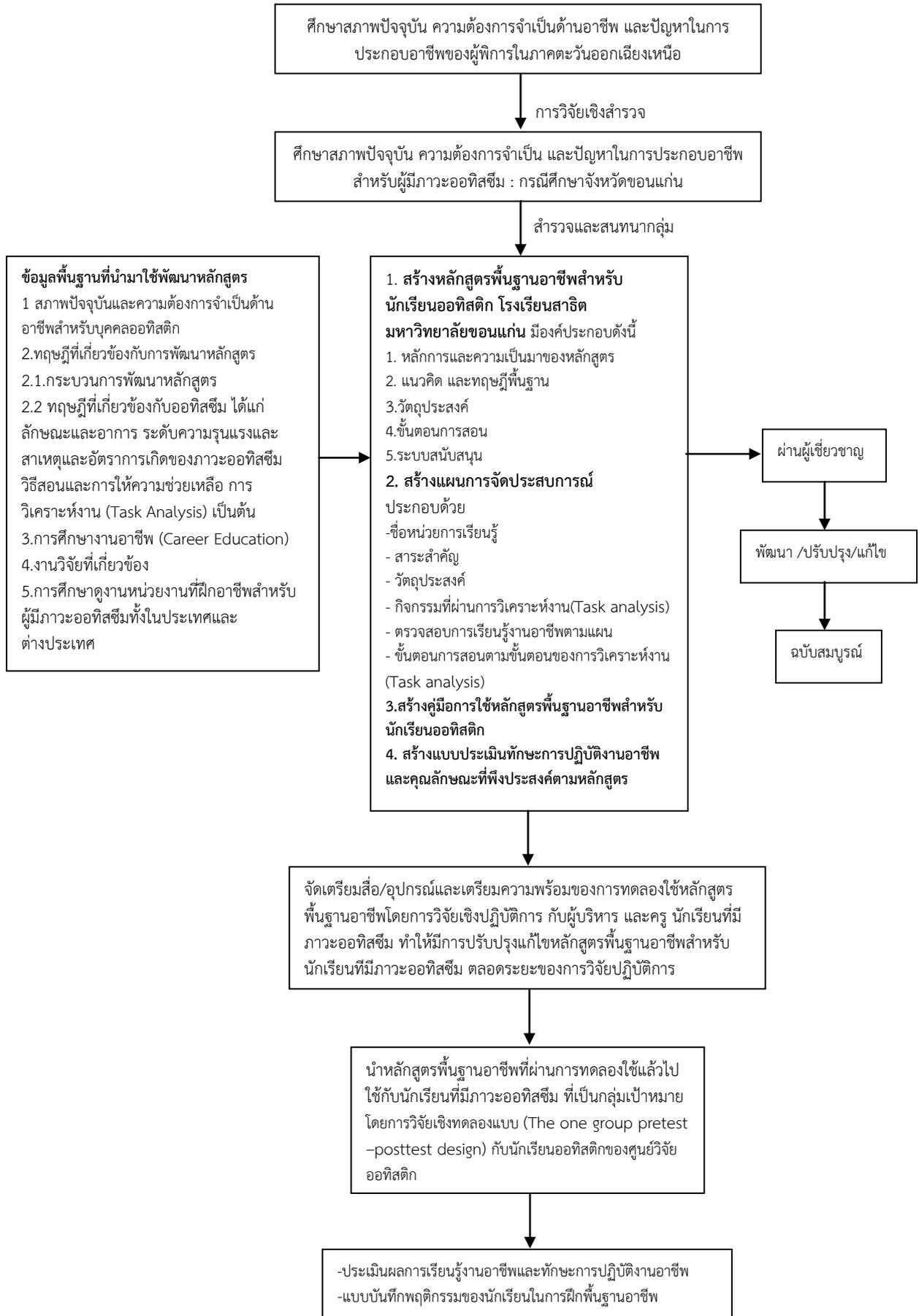
3. ความเชื่อมโยงระหว่างโครงการวิจัยย่อย

โครงการวิจัยประกอบด้วยงานวิจัย 2 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 สภาพปัจจุบัน ความต้องการด้านอาชีพของผู้พิการและกรณีศึกษาผู้มีภาวะออทิสซึม

เรื่องที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอาชีพสำหรับผู้มีภาวะออทิสซึม

งานวิจัยทั้งสองเรื่องครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 4 ข้อตามที่ได้กำหนดไว้ในหัวข้อที่ 2 และมีความเชื่อมโยงดังแสดงในแผนภูมิ



4. สรุปผลการวิจัย

ปัญหาการประกอบอาชีพของผู้พิการส่วนใหญ่ยังเป็นปัญหาในระดับปัจจัย เช่น เงินทุน ความรู้และทักษะในอาชีพ สวัสดิการต่างๆ การช่วยเหลือต่างๆ จึงยังคงเป็นการสงเคราะห์เพื่อให้ผู้พิการไม่เป็นภาระกับครอบครัวและสังคมมากนัก ตลอดจนทำให้ผู้พิการเห็นคุณค่าของตนเอง และมีความพยายามที่จะพัฒนาการประกอบอาชีพและผลงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึงให้กับผู้พิการยังเป็นความจำเป็นและพบว่าผู้พิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน 578,397 คน คิดเป็นร้อยละ 40.33 ของผู้พิการทั้งหมด ในจำนวนดังกล่าวเป็นผู้พิการในวัยทำงานที่จดทะเบียนคนพิการแล้ว จำนวน 90,859 คน ผู้พิการในวัยทำงานดังกล่าวมีผู้พิการประเภทออทิสซึม 7,042 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 7.75 ของผู้พิการทุกประเภท สำหรับความต้องการด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพสำหรับผู้มีภาวะออทิสซึม พบว่าการพัฒนาด้านอาชีพของผู้มีภาวะออทิสซึมเป็นความต้องการของผู้ปกครองและครูที่ดูแลนักเรียนเหล่านี้ และจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอาชีพเฉพาะสำหรับผู้มีภาวะออทิสซึมเพื่อให้บุคคลกลุ่มนี้สามารถทำงานได้ สื่อสารและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ และทำงานได้เหมาะสม สำหรับอุปสรรคที่สำคัญต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน คือระดับความรุนแรงของภาวะออทิสซึม

จากการศึกษา สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพสำหรับผู้มีภาวะออทิสซึม กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับผู้มีภาวะออทิสซึม จำนวน 7 อาชีพ ได้แก่ 1) การประกอบปากกา 2) การประดิษฐ์สร้อยลูกปัด 3) การประดิษฐ์กิ๊บ 4) การประดิษฐ์พวงหรีด 5) การบรรจุขนมเพื่อจำหน่าย 6) การทำอาหารสำเร็จรูปสำหรับสุนัข และ 7) การทำอาหารสำเร็จรูปสำหรับแมว

การเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพ พบว่า กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้ครูมีความเข้าใจในหลักสูตรและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด โดยครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองในการสอน 4 ด้าน คือ การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์งาน การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจนการหาวิธีในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

ผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับผู้มีภาวะออทิสซึม พบว่า ผู้มีภาวะออทิสซึมกลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดีตามลำดับดังนี้ การประกอบปากกา การประดิษฐ์สร้อยลูกปัด การประดิษฐ์กิ๊บ การทำอาหารแมวและการทำอาหารสุนัข

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้ฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน สภาพการประกอบอาชีพของคนพิการในวัยทำงาน จำแนกตามประเภทความพิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพที่สอดคล้องความต้องการจำเป็นของผู้พิการโดยเฉพาะผู้มีภาวะออทิสซึมออทิสติก รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับผู้พิการประเภทอื่น ๆ ต่อไป

5.2 เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการให้ความช่วยเหลือคนพิการในการประกอบอาชีพให้เกิดประสิทธิผลและทราบอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนช่วยคนพิการในด้านการประกอบอาชีพ

5.3 ได้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมในศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ผ่านกระบวนการทดลองแล้ว เพื่อเป็นแนวทางต้นแบบในการปูพื้นฐานอาชีพ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่หน่วยงานที่จัด

การศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ด้านอาชีพให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีความพิการประเภทต่างๆ

5.4 ครูผู้สอนบุคคลที่มีภาวะออทิสซึม มีความสามารถในการค้นหาศักยภาพ และความถนัด ให้แก่นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมได้อย่างเหมาะสม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพครูด้านการศึกษาพิเศษอย่างเป็นรูปธรรม

5.5 เกิดสังคมเอื้ออาทร (Caring communities) ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายได้แสดงออกถึงความห่วงใยต่อความเป็นอยู่ที่ดีของผู้อื่นโดยเฉพาะคนพิการหรือคนที่มีความบกพร่องหรือผู้ด้อยโอกาสยากไร้ซึ่งการแสดงออกถึงความเอื้ออาทรนี้ บ่งบอกถึงความมีค่านิยมร่วมกันที่สะท้อนออกมาใช้เชิงปฏิบัติต่างๆและค่านิยมร่วมเหล่านี้ก่อให้เกิดพลังอำนาจเชิงคุณธรรม (Moral authority) ขึ้นในสถานศึกษาและต่อเนื่องสู่สังคมต่อไปในที่สุด

5.6 เป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านพื้นฐานอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการ โดยเฉพาะผู้ที่มีภาวะออทิสซึมแก่หน่วยงานที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบาย และแนวทาง เพื่อพัฒนางานด้านอาชีพที่เหมาะสมต่อไป

6. หน่วยงานที่นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

6.1 สถานศึกษาเฉพาะความพิการ สถาบันวิจัยที่จัดการศึกษาสำหรับผู้พิการโดยเฉพาะออทิสติก สถาบันฝึกอาชีพสำหรับผู้พิการ ศูนย์พัฒนาและความช่วยเหลือผู้พิการ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการฝึกอาชีพ การจัดทำสื่อประกอบการฝึกอาชีพสำหรับผู้พิการ

6.2 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่รับนักเรียนพิการเข้าศึกษา

6.3 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาสาขาการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ได้นำไปใช้ในการศึกษาวิจัยแก่นักศึกษาและคณาจารย์ ในการต่อยอดองค์ความรู้หรือขยายพรมแดนของความรู้ต่อไป

6.4 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการช่วยเหลือคนพิการให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหาหรืออุปสรรคต่างที่ทำให้คนพิการไม่สามารถเข้าถึงบริการ ความช่วยเหลือที่รัฐจัดให้ตามกฎหมาย